

เกณต์พิสิษฐ์ อนวัชชสุข 2552: การจัดประเภทสินค้าเพื่อพัฒนาภาชนะบรรจุเชิงกลยุทธ์ ปรินญา
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบรรจุ) สาขาเทคโนโลยีการบรรจุ ภาควิชาเทคโนโลยีการ
บรรจุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภิญญา ศิลาชัย, Ph.D. 193 หน้า

การศึกษาถึงการจัดประเภทสินค้าเพื่อพัฒนาภาชนะบรรจุเชิงกลยุทธ์นั้นจำเป็นต้องเข้าใจในความ
ต้องการของผู้บริโภคอย่างแท้จริง งานวิจัยนี้ได้ใช้ภาชนะบรรจุเป็นเครื่องมือหนึ่งในการแสดงกลยุทธ์การจัด
ประเภทสินค้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสำคัญและรูปแบบขององค์ประกอบทางด้านกราฟิกและ
โครงสร้างของภาชนะบรรจุที่มีอิทธิพลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารของผู้บริโภคที่มีพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้า
ที่แตกต่างกัน รวมทั้งศึกษาถึงอิทธิพลของตำแหน่งบนชั้นวางสินค้าที่มีต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารของ
ผู้บริโภคในแต่ละกลุ่ม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริโภคจำนวน 20 คน และผู้ประกอบการร้านสะดวก
ซื้อ ผลการวิเคราะห์เนื้อหาแสดงองค์ประกอบและระดับ ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ร่วม เพื่อหาค่าความสำคัญและค่า
คุณประโยชน์ โดยการทดสอบกับผู้บริโภคจำนวน 150 คน สำหรับองค์ประกอบทางด้านกราฟิกบนภาชนะบรรจุ
และ 120 คน สำหรับองค์ประกอบทางด้านโครงสร้างของภาชนะบรรจุ ผลการทดสอบพบว่า ในองค์ประกอบ
ทางด้านกราฟิกบนภาชนะบรรจุนั้น การแสดงภาพผลิตภัณฑ์เป็นคุณลักษณะที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด
รองลงมา คือ ลวดลายกราฟิก การใช้งานของภาชนะบรรจุ โทนีสี และการแสดงคุณค่าทางโภชนาการ ตามลำดับ
ส่วนองค์ประกอบทางด้านโครงสร้างของภาชนะบรรจุ พบว่า ประเภทของภาชนะบรรจุเป็นคุณลักษณะที่
ผู้บริโภคให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ รูปทรงของภาชนะบรรจุ และภาพลักษณะทางเทคโนโลยี
ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์การจัดกลุ่มผู้บริโภค ซึ่งเป็นเทคนิคที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิจัยทาง
การตลาด โดยใช้วิธี “การวิเคราะห์การแบ่งกลุ่ม” พบว่า องค์ประกอบทางด้านกราฟิกบนภาชนะบรรจุสามารถ
แบ่งผู้บริโภคออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ “กลุ่มชอบความโดดเด่น” “กลุ่มแม่บ้านพ้อบ้าน” “กลุ่มहरुหระ” “กลุ่มเน้นตัว
ผลิตภัณฑ์” และ “กลุ่มรักสุขภาพ” ส่วนองค์ประกอบทางด้านโครงสร้างของภาชนะบรรจุสามารถแบ่งผู้บริโภค
ออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ “กลุ่มเทคโนโลยีเพื่อชีวิต” “กลุ่มบริโภคเป็นนิจ” “กลุ่มน้าสมัย” และ “กลุ่ม
สะดวกสบาย” ซึ่งจากลักษณะของผู้บริโภคที่แตกต่างกันนี้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกใช้
ภาชนะบรรจุสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหาร และเป็นแนวทางในการพัฒนาภาชนะบรรจุอาหารให้
สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถใช้เป็น
แนวทางในวางแผนกลยุทธ์การจัดการประเภทสินค้า ตลอดจนการจัดเรียงสินค้าบนชั้นวางสินค้าสำหรับผู้
ประกอบการร้านสะดวกซื้อ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดจำหน่าย ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์ที่สามารถสร้าง
ความสำเร็จร่วมกันทั้งผู้ผลิตสินค้าและผู้ประกอบการร้านสะดวกซื้อได้เป็นอย่างดี